

ประโยค ๑-๒

แปล มคธเป็นไทย

สอบ วันที่

๒๕๖

แปล โดยพยัญชนะ

๑ อถ นิคคณฐ อีโต เอถ ฆนเตติ อาห ๑ นิคคณฐา ปวิสิตฺวา ปตฺถริตาสเนสุ นิสีทิตฺ
 อารภิสฺ ๑ อถ เน มนุสฺสา วทิสฺ อากเมถ ฆนเต มา ตาว นิสีทธาติ ๑ กิการณมาติ ๑ อมฺหาก
 เคหํ ปวิฏฺฐานํ อยฺยานํ วตฺตํ ญตฺวา นิสีทิตฺ วมฺภูตฺตีติ ๑ กิ กาคํ วมฺภูติ อาวุโสติ ๑ อตฺตโน
 อตฺตโน ปตฺตาสนฺมุเลสุ ฐตฺวา สพฺเพหิ เอกปฺปหารเนว นิสีทิตฺ วมฺภูตฺตีติ ๑ อิหํ กิร โส เอกสมฺ
 อวาฆฺ ปติเต มา อวเสสา นิสีทิสฺสูติ การลฺสิ ๑ เต สาธฺตฺติ วตฺวา อิเมหิ กถิตกถํ อมฺเหหิ กาคํ
 วมฺภูตฺตีติ จินตฺยิสฺ ๑ อถ สพฺเพ อตฺตโน อตฺตโน ปตฺตาสนฺมุเล ปฏฺิปาฏฺิยา อวมฺภูตฺตฺ ๑ อถ เน ฆนเต
 ชิปปํ เอกปฺปหารเนว นิสีทธาติ วตฺวา เตสํ นิสีทฺทภาวํ ญตฺวา อาสนานํ อูปริ ปจฺจตฺตรณานิ
 นีหริสฺ ๑ นิคคณฐา เอกปฺปหารเนว นิสินฺหา รชฺชุนํ อูปริ ฐฺปิตา อาสนปาทา วมฺภูตฺ ๑ นิคคณฐา
 อวสิรา อวาฆฺ ปตฺตีสฺ ๑ สิริคฺตฺโต เตสุ ปติเตสุ ทวารํ ปิหิตฺวา อุตฺตติณฺณุตฺตติณฺณ อตฺตทา-
 นาคตฺตปจฺจปฺปนํ กสมฺมา น ชานาธาติ ทณฺเฑหิ โปธาเปตฺวา เอตฺตํ เอเตสํ วมฺภูตฺตฺตีติ ทวารํ
 วิวราเปสิ ๑ เต นิฆมิตฺวา ปลายิตฺ อารภิสฺ ๑ คมนมคฺเค ปน เตสํ สฺทฺธาปริกมฺมกถํ ฐฺมํ ปิจฺฉิล
 การาเปสิ ๑ เต ตตฺถ อสฺถนฺฐิตฺวา ปติเต ปติเต ปฺน โปธาเปตฺวา อลํ เอตฺตํ ตุมฺหากนฺติ
 อโยเยสิ ๑ เต นาสิตมฺหา ตยา นาสิตมฺหา ตยาติ กนฺทนฺตา อฺปฺภูจฺจกสฺส เคหทวารํ อคมฺสฺ ๑
 ครหทินโน เตสํ ตํ วิปฺปการํ ทิสฺวา กุทฺโธ นาสิตมฺหิ สิริคฺตฺเตน หตฺถํ ปสาเรตฺวา วนฺทนฺทานํ ฉ
 เทวโลเก ยถารุจฺิยา ทาทํ สมตฺเถ นาม ปุณฺณยฺเขตฺตตฺตฺตฺ มม อยฺเย โปธาเปตฺวา พยฺสนํ ปาเปสิตี
 ราชกฺลํ คนฺตฺวา ตสฺส กหาปณฺสทสฺส ทณฺทํ การลฺสิ ๑ อถสฺส ราชฯ สาสนํ เปเสสิ ๑ โส คนฺตฺวา
 ราชานํ วนฺทิตฺวา เทว อฺปฺปริกฺขิตฺวา ทณฺทํ คณฺทิสฺสถ มา อฺปฺปริกฺขิตฺวาติ อาห ๑ อฺปฺปริกฺขิตฺวา
 คณฺทิสฺสทฺตีติ ๑ สาธฺ เทว เตนหิ คณฺทาหิตฺติ ๑ เตนหิ ฆณฺทาหิตฺติ ๑ เทว มยฺหํ สหายโก นิคคณฐ-
 สาทโก มํ อฺปฺสงฺกมิตฺวา ฐิตฺนินฺนฺนฺฐานาที่สุ อภินฺทํ เอวํ วเทสิ สมฺม กิณฺเต สมฺเนน โคตฺเมน ตํ
 อฺปฺสงฺกมิตฺวา กิ ลภิสฺสตีติ อิหํ อาที กตฺวา สิริคฺตฺโต สพฺพํ ตํ ปวตฺตี อาโรเจตฺวา เทว สเจ
 อิมสมฺ ีการณฺ ทณฺทํ คเหตุํ ยุตฺตํ คณฺทธาติ ๑ ราชฯ ครหทินนํ โอลฺเกตฺวา สจฺจํ กิร เต เอวํ
 วุตฺตนฺติ อาห ๑ สจฺจํ เทวติ ๑ ตวํ เอตฺตกมฺปิ อชานนฺเต สตฺถาโรติ คเหตุวา วิจฺรนฺโต สพฺพ
 ชานนฺตีติ กิการณฯ ตถาคตฺสวากสฺส กเถสิ ตยา อาโรปิตฺทณฺโศ ตฺยฺหเมว โหตฺตฺติ ๑ เอวํ เสว
 ทณฺทํ ปาปิโต ตสฺเสว กฺลฺปกา โปเถตฺวา นินฺหา ๑

เฉลย

ฉบับ.๓ ครรทพินัน วตฺถุ น.๙๒-๙๓

๑ อถ นิคคณฺฐุ อีโต เอถ ภาตฺเตติ อาท ฯ นิคคณฺฐา ปวีสิตฺวา **ปตฺถริตาสเนสุ** นิสีทิตฺตุ อารภีสุ ฯ อถ เน มนุสฺสา วทิสฺสุ **อาคเมถ** ภาตฺเต มา ตาว นิสีทธาติ ฯ กิการณฺติ ฯ อมฺหากํ เคหํ ปวีญฺญานํ **อโยยานํ** วตฺตํ ญุตฺวา **นิสึทิตฺตุ** วญฺญตฺตีติ ฯ กิ กาทฺตุ วญฺญตฺติ อาวุโสติ ฯ อตฺตโน อตฺตโน **ปตฺตาสนฺมุเลสฺสุ** ลุตฺวา สพฺเพหิ **เอกปฺปหาเรเนว** นิสึทิตฺตุ วญฺญตฺตีติ ฯ

๑. ครั้นนั้น (อ.สิริคุต) กล่าวแล้ว กะนิครนถ์ ท. ว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน ท.) จงมา ข้างนี้ ดังนี้ ฯ อ. นิครนถ์ ท. เข้าไปแล้ว เริ่มแล้ว เพื่ออันหนึ่ง **บนอาสนะอันบุคคลปูลาดแล้ว ท.** ฯ ครั้นนั้น อ. มนุษย์ ท. กล่าวแล้ว (กะนิครนถ์ ท.) เหล่านั้น ว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน ท.) (ยังกาล) **จงให้มาเถิด, (อ. ท่าน ท.)** จงอย่านั่ง ก่อน ดังนี้ ฯ (อ. นิครนถ์ ท. ถามแล้ว) ว่า (อ. เรา ท. จงอย่านั่ง ก่อน) เพราะเหตุอะไร ดังนี้ ฯ (อ. มนุษย์ ท. กล่าวแล้ว) ว่า **อ. อัน อันพระผู้เป็นเจ้า ท.** ผู้เข้าไปแล้ว สู่เรือน ของเรา ท. รู้แล้ว ซึ่งธรรมเนียม **นั้น** ย่อมควร ดังนี้ ฯ (อ. นิครนถ์ ท. ถามแล้ว) ว่า ดูก่อนท่านผู้มีอายุ ท. อ. อัน (อันเรา ท.) กระทำ ซึ่งอะไร ย่อมควร ดังนี้ ฯ (อ. มนุษย์ ท. กล่าวแล้ว) ว่า อ. อัน (อันพระผู้เป็นเจ้า ท.) ทั้งปวง ยืนแล้ว **ในที่ใกล้แห่งอาสนะอันถึงแล้ว ท.** แก่ตน ๆ **หนึ่ง** โดยการประหาร **ครั้งเดียวนั้น**เทียว ย่อมควร ดังนี้ ฯ

อิทํ กิร โส เอกสมฺมึ อวาวฺญุ ปตีเต มา อวเสสา นิสึทิสฺสูติ กาเรสิ ฯ เต สาธุติ วตฺวา อิเมหิ กถิตกถํ อมฺเหหิ **กาทฺตุ** วญฺญตฺตีติ จินฺตยิสฺสุ ฯ

ได้ยืนว่า (อ. สิริคุต) นั้น (ยังบุคคล) ให้กระทำแล้ว (ซึ่งเหตุ) นี้ (ด้วยความคิด) ว่า (ครั้นเมื่อนิครนถ์) คนหนึ่ง ตกไปแล้ว ในหลุม, (อ. นิครนถ์ ท.) ผู้เหลื่อลง อย่านั่งแล้ว ดังนี้ ฯ (อ. นิครนถ์ ท.) เหล่านั้น กล่าวแล้ว ว่า อ. ดีละ ดังนี้ คิดแล้ว ว่า **อ. อัน** อันเรา ท. **กระทำ** ซึ่งวาจาเป็นเครื่องกล่าว (อันชน ท.) เหล่านี้ กล่าวแล้ว ย่อมควร ดังนี้ ฯ

อด สัพเพ อตตโน อตตโน ปตตาสนฺมุเล ปฏิปาฎิยา อภฺฐิสฺสุ ฯ อด เณ ภาตเต ชิปปิ
เอกปฺปหาเรเนว นิสฺสีทถาติ วตฺวา เตสฺ **นิสฺสีทนาถว** ญฺตฺวา อาสนานํ อุปริ **ปจฺจตฺตฺรณานิ** นีหริสฺสุ ฯ
นิกฺคณฺฐา เอกปฺปหาเรเนว นิสฺสินฺหา รชฺชุนํ อุปริ สฺฐิปิตา **อาสนปาทา ภาวฺฐา** ฯ

ครั้งนั้น (อ. นิคฺรณฺถ์ ท.) ทั้งปวง ได้ยินแล้ว ตามลำดับ ในที่ไกลแห่งอาสนะอันถึงแล้ว แก่ตน ๆ ฯ
ครั้งนั้น (อ. มนุชฺชยํ ท.) กล่าวแล้ว (กนิคฺรณฺถ์ ท.) เหล่านั้น ว่า ข้าแต่ท่านผู้เจริญ (อ. ท่าน ท.) จงนั่ง
โดยการประหารครั้งเดียวนั้นเทียว พลัน ดังนี้ รู้แล้ว **ซึ่งความเป็นอันหนึ่ง** (แห่งนิคฺรณฺถ์ ท.) เหล่านั้น
นำออกแล้ว **ซึ่งเครื่องปลูต ท.** ในเบื้องบน แห่งอาสนะ ท. ฯ **อ.นิคฺรณฺถ์ ท.** นั่งแล้ว โดยการประหารครั้ง
เดียวนั้นเทียว, **อ.เท้าแห่งอาสนะ ท.** อัน (อันบุคคล) ตั้งไว้แล้ว ในเบื้องบน แห่งเชือก ท. **พลัดตกแล้ว** ฯ

นิกฺคณฺฐา **อวิสิรา อวาณฺเฏ** ปตฺตีสุ ฯ สิริคฺคฺตโต **เตสฺ ปตฺติเตสฺ** ทฺวารํ ปิพฺพิทฺวา **อฺตุตฺติณฺณตฺติณฺณเณ**
อตฺติทานาคตฺปจฺจฺจฺปนฺนํ กสฺมา น ชานถาติ ทณฺฑเทหิ **โยธาเปตฺวา** เอตฺตํกํ เอเตสฺ **วภูทิสฺสตีติ**
ทฺวารํ วิวราเปสิ ฯ

อ. นิคฺรณฺถ์ ท. **เป็นผู้มีหัวลง (เป็น)** ตกไปแล้ว **ในหลุม** ฯ อ. สิริคฺคฺต (ครั้นเมื่อนิคฺรณฺถ์ ท.) เหล่านั้น
ตกไปแล้ว, ปิดแล้ว ซึ่งประตู (ยังบุคคล) **ให้เียบแล้ว (ซึ่งนิคฺรณฺถ์ ท.)** **ผู้ข้ามขึ้นแล้วและข้ามขึ้นแล้ว**
ด้วยท่อนไม้ ท. (ด้วยคำ) ว่า (อ. ท่าน ท.) ย่อมไม่รู้ ซึ่งเหตุอันล่วงไปแล้วและเหตุอันไม่มาแล้วและเหตุอัน
เกิดขึ้นเฉพาะแล้ว เพราะเหตุไร ดังนี้ (กล่าวแล้ว) ว่า (อ. การกระทำ) มีประมาณเท่านี้ **จักควร**
(แก่นิคฺรณฺถ์ ท.) เหล่านั้น ดังนี้ (ยังบุคคล) ให้เปิดแล้ว ซึ่งประตู ฯ

เต นิภขมิตวา ปลายิตุ อารภีสุ ฯ คมนมคเค ปน เตสฺ สุทฐาปริกมมกตํ ภูมี **ปัจจุฉลิ** การาเปลิ ฯ
เต ตตถ **อสนฺธุหิตวา** ปติเต ปติเต ปฺน โปถาเปตวา **อล** เอตตํกํ ตุมหากนฺตี อฺยฺเยเชลิ ฯ เต
นาสิตมฺหา ตยา นาสิตมฺหา ตยาติ **กนฺทนต์** อฺปฺภูจฺจกสฺส เคททวาร์ อคฺมฺสุ ฯ

(อ. นิครนถ์ ท.) เหล่านั้น ออกไปแล้ว เริ่มแล้ว เพื่ออันหนีไป ฯ ก็ (อ. สิริคุต ยังกุคค) ให้กระทำแล้ว
ซึ่งแผ่นดิน มีการบริกรรมด้วยปฐนชาวอันบุคคลกระทำแล้ว **ให้เป็นทีลีน** ในหนทางเป็นที่ไป (แห่ง
นิครนถ์ ท.) เหล่านั้น ฯ (อ. สิริคุต) (ยังกุคค) ให้โบายแล้ว (ซึ่งนิครนถ์ ท.) เหล่านั้น **ผู้ไม่ยืนด้วยดีแล้ว**
ล้มไปแล้ว ฯ (ในที่) นั้น อีก ส่งไปแล้ว (ด้วยคำ) ว่า (อ. การกระทำ) มีประมาณเท่านี้ **เป็นกรรมเพียงพอ**
แก่ท่าน ท. (ยอมเป็น) **ดังนี้** ฯ (อ. นิครนถ์ ท.) เหล่านั้น **คร่ำครวญอยู่** ว่า (อ. เรา ท.) เป็นผู้อันท่าน
ให้ฉิบหายแล้ว **เป็นแล้ว**, (อ. เรา ท.) เป็นผู้อันท่าน ให้ฉิบหายแล้ว **เป็นแล้ว**, **ดังนี้** ได้ไปแล้ว สู่ประตู
แห่งเรือน ของอุปัฏฐาก ฯ

ครททินโน เตสฺ ตํ วิปฺปการํ ทิสฺวา กุทฺโธ **นาสิตมฺหิ** สิริคุตฺเตน หตฺถํ ปสาเรตวา วนฺทนฺตานํ ฉ
เทวโลเก ยถารุจฺฉิยา ทาทุํ สมตฺเถ นาม **ปฺญญฺกฺเขตฺตฺกฺวุเต** มม อฺยฺเย โปถาเปตวา **พฺยสน** ปาเปสิตี
ราชกุลํ คนฺตฺวา ตสฺส กหาปณสทฺสฺส **ทณฺฑ** กาวเรลิ ฯ

อ. ครททิน เห็นแล้ว ซึ่งประการอันแปลก นั้น (ของนิครนถ์ ท.) เหล่านั้น โกรธแล้ว (คิดแล้ว) ว่า (อ. เรา)
เป็นผู้อันสิริคุตให้ฉิบหายแล้ว **ยอมเป็น**, (อ. สิริคุต) (ยังกุคค) **ให้โบายแล้ว** ซึ่งพระผู้เป็นเจ้า ท. ของเรา
ผู้เป็นเนื้อหาแห่งบุญเป็นแล้ว ชื่อว่า ผู้สามารถ เพื่ออันให้ ซึ่งเทวโลก ท. ๖ (แก่ชน ท.) ผู้เหยียดออกแล้ว
ซึ่งมือ ไหว้อยู่ ตามความชอบใจอย่างไร (ยังพระผู้เป็นเจ้า ท. ของเรา) ให้ถึงแล้ว **ซึ่งความฉิบหาย** **ดังนี้**
ไปแล้ว สู่ราชตระกูล (ยังพระราช) ให้ทรงกระทำแล้ว ซึ่งพันแห่งกหาปณะ **ให้เป็นสินไหม** (แก่สิริคุต)
นั้น ฯ

อดสูส ราชา าสาน่ เปเสลี ฯ โส ษนตุวา ราชาน่ วนทิตวา เทว **อุปปริกษิตวา** ทณท่ คณหิตสูสธ
มา อนุอุปปริกษิตวาติ อาห ฯ อุปปริกษิตวา คณหิตสูสธมีติ ฯ สาธุ เทว เตนหิ คณหาหิตติ ฯ เตนหิ
ภณหาหิตติ ฯ

ครั้งนั้น อ. พระราชา ทรงส่งไปแล้ว ซึ่งข่าวสารนั้น (**แก่อสิริคุด**) นั้น ฯ (**อ. สิริคุด**) นั้น ไปแล้ว
ถวายบังคมแล้ว ซึ่งพระราชา กราบทูลแล้วว่า ข้าแต่พระองค์ผู้ส่มมติเทพ (**อ. พระองค์ ท.**)
ทรงใคร่ครวญแล้ว จักทรงปรับ ซึ่งสินไหม, (**อ. พระองค์ ท.**) ไม่ทรงใคร่ครวญแล้ว **จงอย่า(ทรงปรับเกิด)**
ดังนี้ ฯ (**อ.พระราชา ตรัสแล้ว**) ว่า (**อ.เรา**) ใคร่ครวญแล้ว จักปรับ ดังนี้ ฯ (**อ.สิริคุด กราบทูลแล้ว**) ว่า
ข้าแต่พระองค์ผู้ส่มมติเทพ อ.ดีละ, ถ้าอย่างนั้น (**อ.พระองค์**) ขอจงทรงปรับ ดังนี้ ฯ (**อ. พระราชา**
ตรัสแล้ว) ว่า ถ้าอย่างนั้น (**อ. ท่าน**) จงกล่าว ดังนี้ ฯ

เทว มยท่ สหายโก นิคคณฐสาวโก ม่ อุปสงกมิตวา จิตินสินนญจนาทิสู อภินท่ เอว่ วเทสิ สมม
กินเต สมนน โคตเมน ต่ อุปสงกมิตวา กิ ลภิสสูสตีติ **อิท** **อาท** **กตวา** **สิริคุดโต** สพพ่ ต่
ปวตตี **อาโรเจตวา** เทว **สเจ** อิมสูมี การณ ทณท่ **คเหตุ** **ยุดต** คณหาทติ ฯ

อ. สิริคุด กราบทูลแล้ว **ซึ่งความเป็นไปทั่ว** นั้น ทั้งปวง **กระทำ** **ซึ่งเรื่อง** นี้ ว่า ข้าแต่พระองค์ผู้ส่มมติเทพ
อ. สหาย ของข้าพระองค์ เป็นสาวกของนิครนถ์ (**เป็น**) เข้าไปหาแล้ว ซึ่งข้าพระองค์ กล่าวแล้ว อย่างนี้
เนื่อง ๆ (**ในที่ ท.**) มีที่แห่งข้าพระองค์ยืนแล้วและนั่งแล้วเป็นต้น ว่า แน่สหาย (**อ. ประโยชน์**) อะไร
ของท่าน ด้วยพระสมณะ ผู้โคดม (**อ. ท่าน**) เข้าไปเฝ้าแล้ว ซึ่งพระสมณะ ผู้โคดมนั้น จักได้ ซึ่งอะไร
(**ดังนี้**) **ดังนี้** ให้เป็นต้น (**กราบทูลแล้ว**) ว่า ข้าแต่พระองค์ผู้ส่มมติเทพ **ถ้า**ว่า **อ. อัน** (**อันพระองค์ ท.**)
ทรงปรับ ซึ่งสินไหม ในเพราะเหตุนี้ ควรแล้ว **ไซ้**, (**อ. พระองค์ ท.**) ขอจงทรงปรับเกิด ดังนี้ ฯ

ราชา ครหทินน์ โอโลเกตวา สจจํ กิร เต เอวํ วุตตุนฺติ อาห ๑ สจจํ เทวติ ๑ ตวํ เขตตกมฺปิ
อชานนฺเต สตถาโรติ คเหตุวา วิจฺรฺนโต สพฺพํ ชานนฺตฺติ กิการณฺมา ตถาคตสวากสฺส กเถสิ ตยา
อาโรปิตทณฺโท ตฺยฺหเมว โหตุติ ๑

อ. พระราชา ทรงแลดูแล้ว ซึ่งครหทิน ตรัสแล้ว ว่า ได้ยินว่า **(อ.คำ)** อย่างนี้ อันเธอ กล่าวแล้ว จริงหรือ
ดังนี้ ๑ **(อ.ครหทิน กราบทูลแล้ว)** ว่า ข้าแต่พระองค์ผู้สมมติเทพ **(อ. คำอย่างนี้ อันข้าพระองค์**
กล่าวแล้ว) จริง ดังนี้ ๑ **(อ. พระราชา ตรัสแล้ว)** ว่า อ. ท่าน ย่อมเที่ยว คบอยู่ (ซึ่งนิครนถ์ ท.) ผู้ไม่รู้
(ซึ่งเหตุ) แม้มีประมาณเท่านี้ (ด้วยสำคัญ) ว่า เป็นพระศาสดา ดังนี้ บอกแล้ว แก่สาวกของพระตถาคตเจ้า
ว่า **(อ. พระผู้เป็นเจ้า ท. ของเรา)** ย่อมรู้ (ซึ่งเหตุ) ทั้งปวง ดังนี้ เพราะเหตุอะไร, **อ. สิ้นไหม** อันท่าน
ยกขึ้นแล้ว จงมี แก่ท่านนั้นเที่ยว ดังนี้ ๑

เอวํ เสว ทณฺฑํ ปาปิโต ตสฺเสว กฺลุปกา โปเถตฺวา นิทฺฐา ๑

(อ. ครหทิน) นั้นนั่นเที่ยว (อันพระราชา) ทรงให้ถึงแล้ว ซึ่งสิ้นไหม อย่างนี้, **(อ. นิครนถ์ ท.) ผู้เข้าถึงซึ่ง**
ตระกูล (ของครหทิน) นั้นนั่นเที่ยว (อันสิริคุด) โบยแล้ว นำออกแล้ว ๑